

til separat lærebok (2). For noen kan nok dette redusere bokens verdi som oppslagsverk.

Boken fremstår som oversiktlig med enkle og poengterte tegnede illustrasjoner. De oppdaterte radiologiske bildefremstillingene er gode, om enn noe sparsomt brukt. Forfatterne har valgt en nøktern layout med tekst i to spalter og jevnt fordelte illustrasjoner og tabeller. Fordypningstekst med kliniske og embryologiske betraktninger er uthevet med farget bakgrunn og formidler interessante tilleggspoeng som stimulerer til integrert tilnærming til stoffet. For noen kan nok disse fordypningene oppleves som vel summariske. De integrerte embryologiske fordypningstekstene er nyttige i forhold til studier av kompleks voksenanatom, dog kunne man ønske seg mer av dette. Den danske teksten er godt skrevet og dermed relativt lettlest og anvendelig for norske forhold. Lærebøker med et språk som ligger nær det som anvendes av helsevesen og pasienter, har klare fordeler. Et annet viktig fortrinn i forhold til tilsvarende engelske lærebøker er den til dels gjennomførte bruk av latinsk terminologi etter siste utgave av Terminologia Anatomica (3). De anatomiske beskrivelser er tydelige og likefremme, dog savnes nyansering i forhold til anatomiske variasjoner, som for eksempel variasjon av koronararterienes forløp (illustrert i forrige utgave, men her redigert bort) og ventrikkelens og tarmenes vaskularisering. Gitt bokens forenklete og til dels forflatede figurer bør den leses med et godt anatomisk atlas for hånden.

I tilknytning til boken finnes på forlagets websider også nyttige digitale tilleggsressurser i form av korte videofilmer som eksemplifiserer et utvalg tekniske undersøkelseteknikker. Dette er en velkommen ressurs, men studenter og lærere med erfaringer fra andre lærebøker vil nok savne elektronisk (og søkbar) tilgang til bokens innhold og illustrasjoner.

Hovedets, halsens & de indre organers anatomi er et godt alternativ til de mange engelske lærebøker, og sannsynligvis nyttig litteratur både for studenter av medisin, odontologi, sykepleie og andre helsefag. Det gir en oversiktlig innføring i kroppens indre anatomi, imidlertid med den svakhet at man må anskaffe en annen bok for å studere bevegelsesapparatet. Generelt har studenter av anatomi et rikholdig utvalg av lærebøker å velge mellom, og anbefales derfor å bruke tid for å finne lærebøker (og atlas) med stil og detaljeringsgrad som passer behov og nivå.

Trygve B. Leergaard

Institutt for medisinske basalfag
Avdeling for anatomi
Universitetet i Oslo

Litteratur

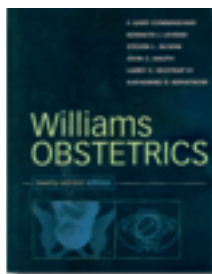
1. Andreasen E. De indre organers anatomi, 9. utg. København: Gyldendal Uddannelse, 1998.
2. Bojsen-Møller F. Bevægeapparatets Anatomi, 12 utg. København, Munksgaard Danmark, 2001.
3. Federative Committee on Anatomical Terminology. Terminologia Anatomica. Stuttgart: Georg Thieme Verlag, 1998.

Befester klassikerstatusen

F. Gary Cunningham, Kenneth J. Leveno, Steven L. Bloom, red.

Williams obstetrics

22. utg. 1 439 s, tab, ill. New York, NY: McGraw-Hill, 2005. Pris USD 145
ISBN 0-07-141315-4

Da jeg for fire år siden anmeldte 21. utgave av denne amerikanske tungvekteren i Tidsskriftet, anbefalte jeg den som den beste håndbok i fødselshjelp vi har for tiden. Det kan sikkert argumen-

teres for andre håndbøker, men det som gjør denne så spesielt god, er dens anbefalinger basert på vitenskapelig funderet medisin, kombinert med at den demonstrerer både i holdning og gjennom praktisk veiledning at fødselshjelp også er et håndverk. Den tar den operative obstetrikk på alvor og viser at det er annet og mer enn keisersnitt. Hovedredaktøren er dessuten tydelig på at det er forskjell på statistisk og klinisk signifikans. Det er fremdeles rom for erfaringsbasert aktivitet.

I kapitlet om setefødsel argumenteres fremdeles – nå med bakgrunn i kritikken mot Hannah-studien – for assistert vaginal fødsel etter seleksjon. Forfatterne mener at anbefalingene til American College of Obstetricians and Gynecologists i for høy grad tar hensyn til den studien, og illustrasjonene viser håndgrep ved vaginal seteforløsning. Der de praktiske anvisningene ikke er så detaljerte som man kunne ønske seg, henvises det til annen lett tilgjengelig litteratur.

Noen nye redaktører er kommet til, og kapittelinnstillingen er mer hensiktsmessig enn sist. Boken er også lettere å håndtere, fordi den er mer enn 200 sider tynnere. Teksten er mange steder strammet inn, og til dels nyorganisert. Mellomoverskriftene er gode og likeledes det 120 sider indekset, boken er lett å finne frem i, også når det haster. Illustrasjonene er på det høye kvalitetsnivået vi er vant til i mange amerikanske bøker, og særlig strektegningene er illustrative.

Den 22. utgaven, utkommet 102 år etter den første, lever opp til verkets status. Sammenliknet med den første utgaven som jeg brukte (15. utgave, 1976), vitner den om et fag i fantastisk utvikling.

Også i denne utgaven er det henvist til arbeider av norske forskere, Tunon & Eik-Nes, Bergsjø & Bakketeig, Nilsen, Albrechtsen & Rasmussen, Øian & Maltau. Egennavnene er stort sett borte fra teksten, her er ingen henvisning til Løvset. Men Kielland får også i denne utgaven flere sider. Hans tang er en av de tre som omhandles, og indikasjonsområdet er godt fremstilt. I tillegg henvises det til en enda fyldigere beskrivelse av tangalet i en annen bok (1).

Dette er en bok for spesialisten, utdanningskandidaten og ethvert avdelingsbibliotek.

Per E. Børdahl

Kvinneklinikken
Haukeland Universitetssjukehus

Litteratur

1. Gilstrap LC, Cunningham G, VanDorsten JP et al. Operative obstetrics. 2. utg. New York: McGraw-Hill, 2002.

Innsikt i ansiktet

Tore A. Larheim, Per-Lennart Westesson

Maxillofacial imaging

456 s, tab, ill. Heidelberg: Springer, 2006.
Pris EUR 214
ISBN 3-540-25423-4

Forfatterne henvender seg til radiologer, kjevekirurger, øre-nese-hals-leger, tannleger og andre som interesserer seg for sykdommer og skader i ansiktsregionen. Målet er å vise nytten av CT og MR i forbindelse med behandling og terapi av sykdommer i ansiktsskjelettet og bløtdelene i den maxillofaciale region.

Teksten er holdt i et kortfattet og godt engelsk språk, og stoffet er bygd opp om korte kasuistikker med aktuelle bilder på samme side. Dette gjør det lett å bruke boken som oppslagsverk. Forfatterne har samlet en imponerende mengde tilfeller. En av forfatterne er nevroradiolog, og det har antakelig ført til at det er inkludert en rekke tilfeller fra hjerne og cervikal-avsnittet. Det kan virke litt unødvendig å vise mange eksempler av sykdom i medulla og cervikalcolumna.

Fremstillingen inneholder en rekke bilder, ca. 2 200, hovedsakelig CT-, men også en god del MR-bilder, men leseren savner tredimensjonale illustrasjoner. Det tyder på at innsamlingen av bildematerialet ligger noe tilbake i tid. Nettopp tredimensjonale rekonstruksjoner av CT-snitt har tilført den radiologiske diagnostikken